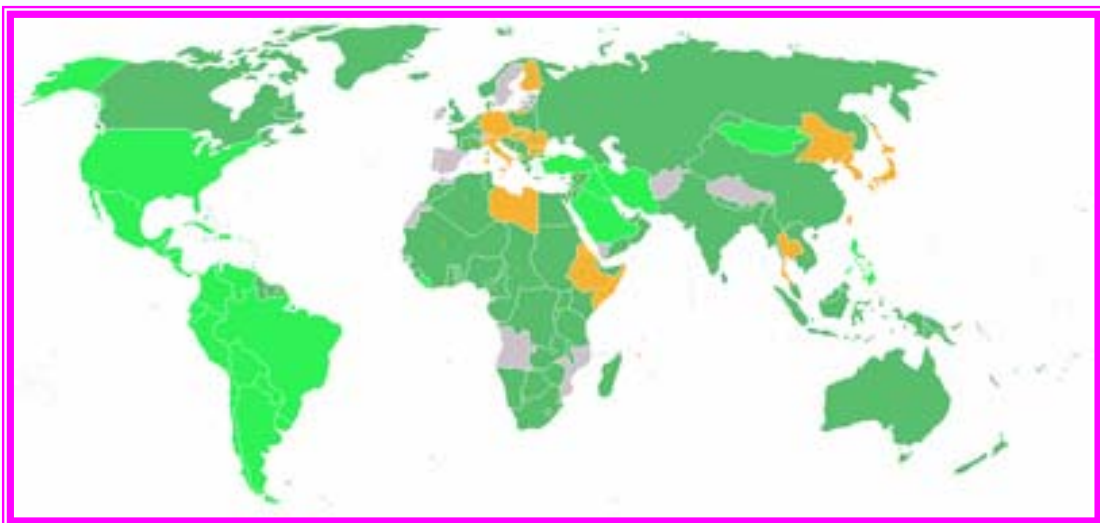

สงครามโลกครั้งที่สอง

สรุปสงครามโลกครั้งที่สอง	
วันที่ :	พ.ศ. 2482-2488 (ค.ศ. 1939-1945)
สถานที่ :	ยุโรป แปซิฟิก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันออกกลาง แอฟริกา เมดิเตอร์เรเนียน
สาเหตุ :	
ผลลัพธ์ :	ชัยชนะของ ฝ่ายพันธมิตร
สงครามระหว่าง	
ฝ่ายพันธมิตร	ฝ่ายอักษะ

ประเทศในฝ่ายพันธมิตรแสดงในสีเขียว และฝ่ายอักษะแสดงในสีส้ม

สงครามโลกครั้งที่สอง เป็นความขัดแย้งในวงกว้าง ครอบคลุมทุกทวีปและประเทศส่วนใหญ่ในโลก เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2482 (ค.ศ. 1939) และดำเนินไปจนกระทั่งสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2488 (ค.ศ. 1945) ได้ชื่อว่าเป็นสงครามที่มีขนาดใหญ่และทำให้เกิดความสูญเสียครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์โลก

ต้นเหตุที่แท้จริงของสงครามครั้งนี้ ยังเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันอยู่ ไม่ว่าจะเป็นสนธิสัญญาแวร์ซายส์ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ ความเป็นชาตินิยม การแย่งชิงอำนาจและต้องการแบ่งปันโลกใหม่ของประเทศที่เจริญตามมาทีหลังและแสนนิยม เช่นเดียวกับวันเริ่มต้นสงคราม ที่อาจเป็นไปได้ทั้งวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2482 (ค.ศ. 1939) ที่เยอรมันรุกรานโปแลนด์, วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2480 (ค.ศ. 1937) ที่ญี่ปุ่นรุกรานจีน (วันเริ่มต้นสงครามจีน - ญี่ปุ่นครั้งที่ 2) หรือปี พ.ศ. 2474 (ค.ศ. 1931) ที่ญี่ปุ่นรุกรานแมนจูเรีย บางคนกล่าวว่าสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสงครามโลกครั้งนี้เป็นข้อพิพาทเดียวกัน แต่แยกกันด้วย "การหยุดยั้ง"

การต่อสู้มีขึ้นตั้งแต่มหาสมุทรแอตแลนติก ยุโรปตะวันตกและตะวันออก ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แอฟริกา ตะวันออกกลาง มหาสมุทรแปซิฟิก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจีน สงครามในยุโรปสิ้นสุดเมื่อเยอรมนียอมจำนนในวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2488 (ค.ศ. 1945) แต่ในเอเชียยังดำเนินต่อไปจนกระทั่งญี่ปุ่นยอมจำนนในวันที่ 15 สิงหาคม ปีเดียวกัน คาดว่ามีผู้เสียชีวิตในสงครามครั้งนี้ราว 57 ล้านคน

ประเทศที่มีส่วนร่วมในสงครามครั้งนี้

ในสงครามครั้งนี้ เป็นการสู้รบกันระหว่างสองฝ่ายคือ ฝ่ายอักษะ และ ฝ่ายพันธมิตร โดยประเทศเล็กๆ ส่วนใหญ่แล้วประเทศจะเข้าร่วมฝ่ายตามประเทศเพื่อนบ้านที่แข็งแกร่งเป็นส่วนใหญ่

ฝ่ายอักษะประกอบไปด้วยแกนนำหลัก คือ เยอรมนี อิตาลี และ ญี่ปุ่น ในนามของกลุ่มอักษะ โรม - เบอร์ลิน - โตเกียว ที่มีการแถลงวัตถุประสงค์หลักในตอนต้นว่าเพื่อต่อต้าน

ขบวนการคอมมิวนิสต์สากล ฝ่ายพันธมิตรประกอบไปด้วยแกนนำหลัก คือ สหราชอาณาจักร , สหภาพโซเวียต และ สหรัฐอเมริกา โดยมีประเทศที่เข้าร่วมฝ่ายสัมพันธมิตรที่สำคัญอีก 2 ประเทศคือ จีน และ ฝรั่งเศส ซึ่งประเทศทั้ง 5 นี้ได้เข้าเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

สาเหตุ

สาเหตุสำคัญเป็นผลมาจากประเทศเยอรมนีไม่พอใจสนธิสัญญาแวร์ซายส์ ซึ่งเป็นสนธิสัญญาที่เยอรมนีต้องลงนามเมื่อแพ้สงครามโลกครั้งที่ 1 คือต้องจ่ายค่าปฏิกรรมสงครามจำนวนมาก ถูกลดกำลังทหาร อาวุธ ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ เสียดินแดน ชนวนเกิดขึ้นเมื่อเยอรมันหาเรื่องโปแลนด์ในประเด็นเรื่องการไม่เคารพสิทธิของคนเชื้อสายเยอรมนีในโปแลนด์ ซึ่งอังกฤษและฝรั่งเศสสัญญาไว้ว่าจะช่วยทางทหาร จึงสั่งให้เยอรมัน ถอนกำลังออกภายใน 14 ชั่วโมง แต่เยอรมนีปฏิเสธไม่ถอนกำลัง จึงได้ประกาศสงคราม แบ่งเป็น 2 ฝ่ายคือ อักษะ เยอรมัน อิตาลี ญี่ปุ่น สัมพันธมิตร อังกฤษ ฝรั่งเศส ต่อมาจึงมี จีน สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต ฝ่ายชนะคือฝ่ายสัมพันธมิตร ทำให้ประเทศมหาอำนาจในยุโรปหมดกำลังลง จึงเกิดมหาอำนาจใหม่คือ สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต จนนำไปสู่สภาพสงครามเย็นในเกือบจะทันทีที่สงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง

สมรภูมिरบ

สมรภูมिरบในสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นเกิดขึ้นหลายแห่งในโลก โดยตามแผนเดิมของฝ่ายอักษะนั้น ต้องการที่จะบุกมาบรรจบกันที่อิหร่าน ซึ่งสามารถจำแนกสมรภูมิเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 2 กลุ่มคือ

สมรภูมิทางตะวันตก

สมรภูมิทางตะวันตก ซึ่งมีเยอรมนีเป็นฝ่ายรับผิดชอบ โดยยังสามารถแยกย่อยให้เป็นกลุ่มย่อยได้อีกคือ

- สมรภูมิในทวีปยุโรปตะวันตก ได้แก่ ในฝรั่งเศส ประเทศต่ำ (เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และลักเซมเบิร์ก) และในสแกนดิเนเวีย ซึ่งเยอรมนีประสบความสำเร็จในการยึดครองและการยุทธแห่งเกาะบริเตนที่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของฮิตเลอร์ที่หันไปให้ความสำคัญกับยุโรปตะวันออกและรัสเซีย ซึ่งเป็นแนวรบที่เยอรมนีได้ทำการโจมตีหลังจากได้เข้ายึดครองประเทศโปแลนด์แล้ว และได้กลายเป็นสมรภูมิสำคัญของสงครามอีกครั้งหลังจากการยกพลขึ้นบกที่นอร์มันดี ประเทศฝรั่งเศส และการยกพลขึ้นบกที่อิตาลีของกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรตามปฏิบัติการแอนซีโอ

- สมรภูมิในทวีปยุโรปตะวันออก ได้แก่ ในโปแลนด์ กรีซ(บางส่วน) ยูโกสลาเวีย โรมาเนีย และสหภาพโซเวียต ซึ่งถ้าไม่นับรวมโปแลนด์แล้ว ประเทศเหล่านี้ต้องเผชิญการรุกรานจากเยอรมนีหลังจากสมรภูมิในทวีปยุโรปตะวันตก ซึ่งเยอรมนีได้บุกเข้าไปจนกินเนื้อที่จำนวนมาก แต่ทว่าก็ไม่อาจเอาชนะฝ่ายสัมพันธมิตรในสมรภูมินี้อย่างถาวรเนื่องจากแนวรบที่กว้างขวางตั้งแต่ทะเลบอลติก (เลนินกราดหรือเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก) จนถึงลุ่มแม่น้ำวอลก้า (สตาลินกราด) และแหลมไครเมีย สภาพอากาศที่โหดร้าย และการตอบโต้อย่างหนักจากสหภาพโซเวียต จนทำให้โดนฝ่ายสหภาพโซเวียต ตีได้กลับไปจนถึงกรุงเบอร์ลินในที่สุด

- สมรภูมิมิรมชอบของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ได้แก่ ในไซปรัส กรีซ(บางส่วน) ลิเบีย และอียิปต์ ซึ่งพื้นที่เหล่านี้เคยอยู่ในอิทธิพลของอังกฤษมาก่อน แต่ว่าอิตาลีและเยอรมนีต้องการ จึงได้เกิดสมรภูมิตะเลทรายอันลือลั่นขึ้น ในตอนแรกนั้น ฝ่ายอิตาลีไม่สามารถเอาชนะอังกฤษได้ แต่ว่าต่อมาฮิตเลอร์ได้ส่งจอมทัพเออร์วิน รอมเมออันโด่งดังและกองกำลัง Afrika Korps เข้ามาทำให้สถานการณ์ของฝ่ายอักษะกลายเป็นฝ่ายรุก แต่ในที่สุด เนื่องด้วยฝ่ายอักษะไม่สามารถส่งกำลังบำรุงและทหารมาประจำการในสมรภูมิ

ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้มาก เนื่องจากติดพันอยู่กับสมรภูมิในทวีปยุโรปตะวันออก และฝ่ายสัมพันธมิตรต้องการฐานสนับสนุนการยกพลขึ้นบก ที่อิตาลีตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีนินสตัน เชอร์ชิลล์ ด้วยความสนับสนุนของสหรัฐอเมริกา จึงได้เกิดปฏิบัติการทอร์ชขึ้น และสามารถขับไล่ฝ่ายอักษะออกจากแอฟริกาเหนือได้

สมรภูมิทางตะวันออก

สมรภูมิทางตะวันออก ซึ่งรับผิดชอบโดยญี่ปุ่นเป็นด้านหลัก โดยมีชื่อเรียกยังสามารถแยกเป็นกลุ่มย่อยได้อีกคือ

- สมรภูมิในจีน ซึ่งกองทัพบกญี่ปุ่นได้ดำเนินการมานานก่อนที่จะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างเป็นทางการ โดยได้ทำการยึดครองเมืองและบริเวณชายฝั่งของจีนเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงการจัดตั้งประเทศแมนจูแก้ว ซึ่งมีจักรพรรดิปูยีเป็นประมุข และได้ทำการยึดครองกรุง **หนานจิง (นานกิง)** ที่เป็นเมืองหลวงของจีน (ของรัฐบาลก๊กมินตั๋งในยุคนั้น) และได้ทำการสังหารหมู่ชาวจีนที่โด่งดังขึ้น ซึ่งรุนแรงมากจนกระทั่งทำให้สมาชิกพรรคนาซีในเมืองนานกิงยังรับไม่ได้ ญี่ปุ่นต้องเผชิญกับแนวร่วมต่อต้านญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งมีเหมาเจ๋อตงเป็นผู้นำ และพรรคก๊กมินตั๋งที่มีเจียง ไคเช็กเป็นผู้นำ หลังจากเกิดกรณีซีอันขึ้น ทั้งที่ 2 พรรคนี้เคยเป็นศัตรูกันมาก่อน โดยพรรคคอมมิวนิสต์ได้ทำการสู้รบและดำเนินการ **" สงครามกองโจร "** ที่กลายเป็นแบบอย่างของสงครามกองโจรยุคใหม่ขึ้น โดยมีฐานที่มั่นหลักอยู่ที่ **เหานาน** ตามเขตตอนเหนือและแมนจูเรีย ส่วนพรรคก๊กมินตั๋ง ได้ย้ายเมืองหลวงไปอยู่ที่ **ฉงชิ่ง (จุงกิง)** และได้รับการสนับสนุนจาก **สัมพันธมิตร** ที่อยู่ใน **อินเดีย** แต่ว่ามีกรถเถียงกันระหว่างบทบาทของ **พรรคก๊กมินตั๋ง** และ **พรรคคอมมิวนิสต์จีน** ในเรื่องบทบาทความสำเร็จและความเอาใจใส่ในการต่อต้านญี่ปุ่นของอีกฝ่ายหนึ่งแต่ที่แน่ชัดคือ นายพลสติเวลล์ ผู้บัญชาการทหารของสหรัฐอเมริกาที่เข้าไปดูแลกองทัพของพรรคก๊กมินตั๋งรู้สึกโกรธมาก ที่ภายในพรรคก๊กมินตั๋งไม่มีประสิทธิภาพ และมุ่งการปราบคอมมิวนิสต์มากกว่าการรบกับญี่ปุ่น ในขณะที่ **เอ็ดการ์ สโนว์** ได้แสดงความชื่นชมบทบาทของเหมาเจ๋อตงอย่างมากในการต่อต้านญี่ปุ่น และทางกองทัพสหรัฐอเมริกาได้ส่งคณะปฏิบัติการดิคซีเข้าไปร่วมทำงานกับ **เหมาเจ๋อตง**

แต่นักหนังสือพิมพ์จากสหภาพโซเวียต ที่ได้เข้าไปทำข่าวในห้วงเวลาเดียวกันกลับวิจารณ์
เหมาเจ๋อตงว่าไม่เคร่งครัดในลัทธิคอมมิวนิสต์ และหย่อนยานในการสู้รบ โดยสมรภูมินี้
แม้ว่าไม่อาจรบทำให้ญี่ปุ่นพ่ายแพ้ได้ เนื่องจากว่ากองทัพกว้างขวางของ กองทัพบกญี่ปุ่น
เป็นกองกำลังที่เข้มแข็ง และได้รับการสนับสนุนดีที่สุดจากกลุ่มบรุษภายในของญี่ปุ่น
แต่ก็ทำให้กองทัพบกญี่ปุ่นต้องสูญเสียทรัพยากรอย่างมาก และไม่อาจใช้กำลังพลในสมรภูมิ
อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ **และซีจี มาซาโนะบุ ซึ่งเป็นนายทหารที่โด่งดังคนหนึ่งของ
ญี่ปุ่นในยุคนั้น ได้ประเมินความสามารถของคนจีนในการรบว่าเหนือกว่าคนทุกชาติใน
เอเชียยกเว้นญี่ปุ่น** ซึ่งกลายเป็นสาเหตุที่ทำให้ญี่ปุ่นไม่สามารถเอาชนะได้ในสมรภูมิอื่นๆ

● สมรภูมิในแปซิฟิกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งถ้าไม่นับรวมการเข้ายึดครอง
อินโดจีนของฝรั่งเศส ที่ถูกบังคับให้เข้าร่วมกับฝ่ายอักษะภายใต้รัฐบาล วิซีแล้ว สมรภูมิ
ด้านนี้ได้เริ่มต้นขึ้น เมื่อญี่ปุ่นโจมตีฐานทัพเรือหลักของกองทัพเรือสหรัฐอเมริกาที่**ฮา-
เวิร์ลฮาเบอร์** และการบุกยึดประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงไทยในเดือน
ธันวาคม ค.ศ. 1941 ซึ่งกองทัพญี่ปุ่นได้บุกไปถึง**พม่า นิวกีนิ และเกาะกัวดาคาแนล** ซึ่ง
ปรากฏว่าหลังจากสมรภูมิที่มิดเวย์ การรบทางทะเลแถวหมู่เกาะโซโลมอน และทะเล
ปะการัง และการรบที่กัวดาคาแนลแล้ว ปรากฏว่ากองทัพเรือญี่ปุ่นต้องสูญเสียอย่างหนัก
ส่วนกองทัพบกก็ไม่สามารถหากล้างพลและยุทธโศปกรณ์ได้เพียงพอ เพื่อปกป้องดินแดน
ที่ยึดได้ใหม่ ในที่สุดจึงถูกกองกำลังพันธมิตรที่มีสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลีย
ตีโต้กลับไปจนนำไปสู่ความพ่ายแพ้ในที่สุด

*****